



Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

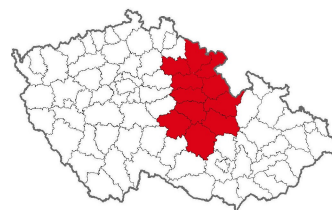
Havlíčkův Brod 29.8.2011
čj. SRS 051495/2011

Oblastní odbor SRS
Smetanovo nám. 279
580 01 Havlíčkův Brod

Zpráva č. 17 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 8.8.–28.8.2011

1. Počasí

Začátek a konec sledovaného období byl chladný a deštivý. Mezi tím teplota postupně vzrůstala až k tropickým hodnotám. Nejvyšší denní teploty vysoko překračovaly 30 °C a noční neklesly pod 20 °C. Po celé toto období se vyskytovaly nerovnoměrné srážky bouřkového charakteru. Výjimkou nebyly ani přívalové deště, případně krupobití. Úplný závěr období byl ovlivněn přechodem velmi studené fronty, při kterém došlo k výraznému, ale pouze krátkému poklesu teplot.



Výskyt škodlivých organismů a poruch

Sklizeň zemědělských plodin pokračovala z důvodu vlhkého a nestabilního počasí velmi pomalu. Bylo sice dosahováno poměrně vysokých výnosů ozimé řepky a obilovin, ale kvalita sklizené produkce byla snížena. Na lokalitách s vysokými úhrny srážek byly problémy se vstupem sklizňové techniky na pozemky. S poměrně dobrými výnosy byly sklizeny porosty kmínu a v současné době probíhá sklizeň maku a jarních řepok. Byla zahájena desikace množitelských porostů jetelů. Trvalé travní porosty a pícniny na orné půdě jsou sklizeny na senáž.

OBILNINY

Z důvodu nepříznivého počasí došlo sice ke zpomalení sklizňových prací, ale v současné době zbývá sklídit pouze minimum ploch obilovin. V okrese Jičín bylo v lokalitách Jičíněves, Bartoušov a Pševes zaznamenáno silné zaplevelení pozemků ovsem hluchým (*Avena fatua*) a ohniskovitě lopuchem (*Arctium spp.*) a pýrem plazivým (*Elytrigia repens*).

PŠENICE OZIMÁ (RF 97–99 BBCH)

V dosud nesklizených porostech stoupá výskyt černí (*Alternaria spp.*) a růžovění klasů pšenice (*Fusarium spp.*).

KUKUŘICE (RF 69-81)

Z okresů Hradec Králové /lokalita Praskačka/ a Jičín /lokalita Běchárky/ jsou hlášeny první výskyty sněti kukuřičné (*Ustilago maydis*).

Téměř po celé sledované oblasti pokračuje nálet bázlivce kukuřičného (*Diabrotica vngifera*), jehož intenzita je sledována pomocí feromonových lapáků.



Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů zjištěných v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při seti nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělčům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujících práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Sledování výskytu tohoto nepůvodního škůdce a případná opatření proti němu jsou rozdílná dle zařazení okresů do předem vymezených zón. První zóna tzv. oblast kontinuálního šíření zahrnuje celou Moravu a několik sousedících okresů. Ochrana proti bázlivci kukuřičnému spočívá v uplatňování zásad integrované ochrany rostlin. Základem je omezení monokulturního pěstování kukuřice společně s využíváním preventivních agrochemických metod ochrany a chemických přípravků.

Do zóny kontinuálního šíření jsou v naší oblasti zařazeny okresy Havlíčkův Brod, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou.

Do druhé zóny tzv. nárazníkové jsou zařazeny z naší oblasti okresy Hradec Králové, Jičín, Náchod, Pardubice a Trutnov. Zde jsou pěstitelé kukuřice povinni na pozemcích, kde byla pěstována tato plodina i v minulém roce, po vyhlášení signalizace Státní rostlinolékařskou správou provést chemické ošetření proti dospělčům bázlivce kukuřičného. Tato povinnost platí pro všechny pozemky v okruhu 40 km od pozorovacího bodu, kde byl tento škůdce zjištěn. Ošetření se provádí do dvou až tří týdnů po prvním zjištění a musí být minimálně jednou zopakováno.

Pozemky, pro které nebude vyhlášena signalizace a splňují výše uvedené podmínky /nárazníková zóna, opakované pěstování kukuřice, bez insekticidní ochrany proti larvám/, musí být ošetřeny nejpozději do 15. srpna.

Podrobnější informace lze získat na webových stránkách Státní rostlinolékařské správy. Případně je možno kontaktovat rostlinolékařské inspektory místně příslušného pracoviště SRS.

Další výskyty **lesknáčka čtyřskvrnného (*Glischrochilus quadripunctatus*)** jsou hlášeny z okresů Hradec Králové /lokalita Všeštiny/ a Jičín /lokality Běchárky a Vítěňves/.

Poškození palic i stonků kukuřice způsobené **zavíječem kukuřičným (*Ostrinia nubilalis*)** bylo pozorováno na lokalitách Praskačka /okres Hradec Králové/, Běchárky /okres Jičín/ a Vysoké Mýto /okres Ústí nad Orlicí/.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 97 – 99 BBCH)

Z důvodu polehnutí a následného vypadání zrna nebyla sklizena větší část dvaceti-pěti hektarového pozemku na lokalitě Maleč v okrese Havlíčkův Brod.

OLEJNINY

Zatímco sklizeň ploch řepky ozimé byla již ukončena, sklizeň řepky jarní a maku v současné době probíhá. V důsledku zdržení žňových prací nepříznivým počasím došlo i ke zpoždění zásevu nových ploch řepky ozimé. V těchto dnech zbývá oset, případně ošetřit proti plevelům již jen velmi malá část. I když zatím nejsou hlášeny výrazné škody způsobené **slimáčkem (*Deroceras spp.*)**, zvyšují některé podniky při seti výsevek na okrajích pozemků, případně provádějí preventivní aplikaci moluskocidů. Byly zahájeny desikace porostů slunečnice.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 97-99 BBCH)

Zjištěné výskyty **obecné hlízenky (*Sclerotinia sclerotiorum*)** po sklizni jsou pouze slabé.



Pozorování napadení bází stonků se provádí po sklizni. Kontroluje se na 10 náhodně zvolených místech vždy pět po sobě jdoucích zbytků stonků rostliny (celkem 50 rostlin). Určí se procento stonků s příznaky napadení z celkového počtu kontrolovaných rostlin.

OKOPANINY

Mimo běžných ploch průmyslových odrůd byla na všech plochách brambor ukončena vegetace. V současné době pokračuje odběr vzorků hlíz sadby pracovníky ÚKZÚZ za účelem stanovení procenta virových chorob a testace na přítomnost karanténních bakterií. Byla zahájena sklizeň brambor v hlavní bramborářské oblasti.

BRAMBOR OBECNÝ (RF 87-99 BBCH)

Především na pozemcích s nedůslednou aplikací fungicidů jsou zjišťovány zvýšené výskyty **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)**. Pouze z okresu Svitavy je hlášen zvýšený nálet letních brouků **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)**.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

CUKROVKA (RF 45-49)

Výskyty **skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*)** zůstávají většinou na slabé úrovni /okresy Havlíčkův Brod a Chrudim/. Pouze na lokalitě Lhota pod Libčany /okres Hradec Králové/ byly zaznamenány lokálně výskyty střední.

OVOCNÉ DŘEVINY

Na jabloních v lokalitě Vinice a v ovocné školce Valdice v okrese Jičín byl potvrzen výskyt dospělců **ostnohřbetky ovocné (*Stictocephala bisonia*)**. V Čechách se tento škůdce objevil teprve v roce 2010. Do Evropy byl zavlečen ze Severní Ameriky.

Samice při kladení vajíček způsobují cca 1 cm velké podélné řezné rány na mladém 1 – 3 letém dřevě. Pletivo v okolí těchto ran korkovatí, nad místem kladení vajíček také může docházet k odumírání letorostů a výhonů. Kromě ovocných dřevin a révy může škodit i na vrbách, topolech atd.

Ve většině okresů byl zaznamenán silný výskyt **vos (*Vespula spp.*)**. Dochází ke značnému poškození plodů u peckovin i jádrovin a následně k nárůstu intenzity výskytu **moniliniové hniloby plodů (*Monilinia spp.*)**.

OKRASNÉ DŘEVINY

V lokalitě Kopidlno, zámecký park byl poprvé v okrese Jičín zjištěn výskyt **sítinovky pěnišníkove (*Graphocephala fennahi*)**. Jedná se o zavlečený druh ze Severní Ameriky, který je přenašečem houbové choroby ***Pycnostysanus azaleae***, způsobující odumírání květních pupenů.

SVĚTELNÝ LAPAČ

První letošní výskyt **černopásky bavlníkové (*Heliothis armigera*)** byl zaznamenán ve světelném lapači v Holovousích.

Za oblastní
odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl